

1

Prästens röst rungade i valven över de fullsatta kyrkbänkarna:

– Priset vi måste betala för att få leva ett liv, är att vi dör. Men räds icke döden ...

Så uppmuntrande, tänkte den unga flickan som stod på orgelläktaren och såg ut över församlingen. Det vet väl alla att vi dör. Man vill bara inte tänka på det.

Hon huttrade till. Det var något skrämmande otäckt med det här sorgespektaklet. Med hela kyrkan. Det sades ju spöka här också.

Begravningsceremonin var storstilad, makalös. Sydöstra Skånes store man, en gång invald i riksdagen och *näst*an minister, hade gått bort. Jöns Jönsson III, minnann! Inte 70 fyllda.

Äntligen, suckade en del. Andra snyftade litegrann, en epok var slut, de hade blivit omhändertagna av en man som visste att slå näven i bordet när det behövdes. Hans joviala leende hade tröstat många. Egentligen hade han dragit sig tillbaka från politiken, men visst

hade han varit en god rådgivare för alla de sydöstra kommunernas rådmän och andra, när det krisat. Han hade hållit sin kraftiga hand över hela Österlen och mera till. Kommunerna hade varit rika och välskötta. Hur skulle det nu gå?

Att "landsfader" Jönsson hade varit en fruntimmerskarl, visste en del fruntimmer mycket väl, men det talades det inte högt om. Han hade sett bra ut – med tiden med pondus och rondör efter många goda middagar. Hans från början enkla fru satt stel och ängsligt korrekt på "sörjebänken" längst fram, samman med de vuxna barnen.

Alla som räknades var där. Godsägarinnan hade kommit i lila och svart och konkurrerade därmed med prästen, fast han hade klätt sig i grönt och guld, storbegravningen till ära. Lite fel kanske, men det såg ju stiligt ut. Storbonden Magnusson och hans fru hade helgdagsstassen på – i svart, svart naturligtvis. Kyrkbänkarna tycktes dränkta i svart. Ingen rödfärg. Inget "Denna, den svartaste av dagar, bär jag en klänning, lysande röd. Min älskade är död, min klänning är röd. Röd som smärta, röd som blod. Kanhända ingen förstod?", citerade flickan på läktaren, något fragmentariskt, från en dikt hon tyckte om.

Sorglig skara där nere, tänkte unga Silva på den dunkla orgelläktaren. Som en skara korpar som förvillat sig in i en kyrka, för att få sig lite värme. Bara de inte skiter på bänkryggarna ...

Hon var med som sångerska, samman med fyra andra flickor hon endast kände från repetitionerna. Hon var en främmande fågel här. Det var lärarinnan som hade rekommenderat henne för hennes fina röst och absoluta gehör. Flickorna hade fnissat åt hennes afrikan-

skinspirerade hippietunika som hon ärvt av sin mor, det prydligaste klädesplagget i huset därhemma?

Organisten var en tråkig man, ingen att lägga på minnet. Begravningsentreprenör, dödgrävare, kyrkans allt i allo. Han räknade takter och trampade på pedaler och brydde sig inte om sången alls, bara den gick korrekt till. Följde hans notspel, alltså.

Han hade gått, förresten.

Plötsligt upptäckte Silva att de andra flickorna också gått ned, antagligen till sina föräldrar för att få beröm för sången. Silva stod ensam kvar, hon hade inga föräldrar att gå till i kyrkan och bröderna var skamlöst okyrkliga och satt uppe i skogsbrynet och kikade på ståten på avstånd. Alla de förnäma bilarna ...

Okyrkliga? Silva trodde inte heller på en gud som lät så mycket ske så avigt, så orättvist och okänsligt. Någon som ibland tyckte sig uppleva ett Guds mirakel, kunde lika gärna ha en mänsklig varelse att tacka. Eller skickliga läkare. Eller Turen, vem eller vad det nu var. En person räddad vid en flygolycka? Det var ett Guds under. Jaha – men de övriga 256 flygpassagerarna, då?

Prästen talade. Organisten hade visst tagit en *lång* rökpaus. Silva var ensam på läktaren.

Eller ...? Kom det inte nåt krälande, krypande som sedan reste sig upp?

Hon stod intill väggen, litegrann i skymundan. Men det var någon där. På andra sidan av läktaren, där det var mörkt. Allt ljus föll på orgeln, andra lampor var släckta.

Det stod en halvgömd gestalt där och betraktade sceneriet nedanför, precis som hon. Anblicken av varelsen gjorde, att det isade i Silvas kropp, ända upp i hårrötterna. Hon var en liten tonåring och uppfödd på histo-

rier från de stora skogarna, med alla deras naturväsen.

Men det här var något annat.

Då detta "väsen" som hon kallade det, fått syn på henne, hade det dragit sig in i skuggorna och försvunnit.

Silva kvävde skriket och rusade nedför spiraltrappan och ut bakvägen och runt hörnet.

Några få hade börjat komma ut ur kyrkan, men ännu var det ganska tomt utanför. I blindo rusade hon längs den krasande grusgången och höll på att krascha mot någon som stod lutad mot sin cykel. Hon tumlade om och föll. Denna någon lyfte henne upp, hon såg ett par bekymrade, isgrå ögon och hon hörde sina bröders röster bortifrån skogskanten.

"Silva! Silva, vad gör du?"

2

Hans namn var Dagan.

Mer visste han inte. Han hade ett suddigt minne av ett rop på ett främmande språk som han en gång måste ha förstått, för i sin barndom kunde han översätta orden. Nu hade han glömt det okända språket, men översättningen mindes han.

Ropet ... : ”Ta med pojken! Han är ju ensam nu. Han bör vördas ömt!”

Minnena var så vaga. Vatten omkring en båt. Länge. Länge. Många människor. Kände ingen. Han kunde ännu känna sorgen i bröstet. Enstaka ord som ingenting sa honom numera. Utom just detta: ”Ta med pojken! Han har ju ingen nu. Skydda honom! Han är ju så sällsynt!”.

Men det var något mystiskt som gnagde. Ord på det ”gamla” språket, de hade upprepats gång på gång. Ett eller två ord, sagda tre gånger, medan folk sneglat på honom. Han hade förtvivlat sökt i sitt minne, men närmare än så kom han inte.

Det var hans tidigaste barndom.

Sedan kom en lång minneslucka. Och så fanns två snälla människor, med ett språk han i början inte förstod. De förstod ju inte honom heller. De kallade honom Dagan. Det var det namn han hade gett dem. Han var tre år då, ett ensamt barn utan papper.

Därefter hade allt gått bra. Han lärde sig språket och glömde sitt eget. Sten och Britta var hans pappa och mamma, de där snälla människorna som hämtat honom från den bråkiga flyktingförläggningen, där det varit så mycket ångest, så många tårar och rop om hjälp.

Han växte upp i ett gott hem i Skillinge, i sydligaste Sverige, och fick fina betyg i skolan och blev vuxen.

Men han var på många sätt en gåta. Föräldrarna, Britta och Sten, älskade honom och var nästan orimligt stolta över honom. Och att det fanns kärlek till dem, tvivlade de aldrig på, den lyste ur hans ögon. Minsta önskemål om hjälp i huset uppfyllde han nästan innan Britta hunnit uttala orden färdigt. Han bistod sin far vid snickrande och annat hantverk, räckte fram rätt verktyg utan att tveka, visste alltid vad han skulle göra. Han måste vara oerhört begåvad, ansåg de.

Var han kom ifrån, lyckades de inte finna ut. Han hade mörkbrunt hår och täta, mörka ögonfransar som omringade ögonen. Man kunde inte kalla dessa himmelfärgade – om man inte tänkte på en ljust kallgrå vinterhimmel. De gav hans ansikte en speciell karaktär, som både skrämde och fascinerade. Dragen var harmoniska, en rät näsa och obestämd mun. Fina kindben, men det var något i ögonen som verkligen gjorde en väl till mods – och undrande. Varför de också kändes lite skrämmande, var omöjligt att förklara. Det fanns inget farligt i dem – ändå ...?

Det hände att folk undrade över hans namn. "Är du säker på att du inte heter Dragan? Det är ett vanligt namn från det forna Jugoslavien, och du var ju bara tre år och talade kanske inte rent då". Men Dagan hade bara skakat villrådigt på huvudet och sagt att han inte kunde känna något inför Dragan, det måste vara fel.

Naturligtvis blev han kallad Dagge av skolkamraterna, det var ett ursvenskt måste. I Norge skulle han ha fått heta Dag eller Dagen.

Han bodde alltså i Skillinge och han stortrivdes med det. Det fanns visserligen inte så många barn eller ungdomar där, desto fler rullatorer. Men det bekymrade honom inte så mycket, för han var av naturen en ensamvarg.

För det mesta strövade han längs stränderna eller i de vackra furuskogarna där. Hans mor Britta hade skaffat sig en hundvalp, en liten Cavalier King Charles Spaniel, kallad Iskra (gnista). Och hunden följde Dagan i vått och torrt på hans vandringar. Han var ju vuxen nu och han såg valpen växa upp till en mjuk, mild och tillgiven liten hund som bara längtade efter människornas kärlek, och alltid var lite ängslig för att inte göra rätt, att inte behaga dem. I Dagens sällskap kände hon sig lugn. Han höjde aldrig rösten, det behövde han inte.

Det var sommar, den här speciella dagen, då han och Iskra satt på betongbunkrarnas rester och såg ut över vad han kallade Svanviken. Egentligen hette platsen något helt annat, men han hade döpt den efter de stora, vita fåglarna som låg och gled behagligt fram på vattnet, samman med hundratals andra sjöfåglar av många slag.

Morgonen var så stilla, ett lätt dis låg långt ute och skymde Bornholm, och himmel och hav gick i ett i sam-

ma mjukt vita ljus. Endast de uppstickande stenarna bröt här och där den stilla vattenytan. En skarv satt och torkade sina vingar på en sten; han liknade en dubbelörn från någon förnämlig vapensköld.

Flockar av kanadagäss svepte kacklande över dem och Dagan reste sig och vinkade till dem. Iskra såg frågande på honom: "Vart ska vi nu?", sa den ivriga hundblicken.

– Vi följer Kustriddarens väg, svarade han och slog in på den mjuka, gräsbevuxna gamla stigen, som postbud och andra slags kurirer följt i århundraden.

De hade inte gått många steg, förrän något otäckt hände. Iskra som gick lös framför honom – hon lämnade honom aldrig ur sikte – vände tvärt och kom störtande mot honom, vilt ylande av skräck.

En damröst ropade förtvivlad: – NEJ, Cesar, NEJ!

Dagan satte sig på huk och fångade upp Iskra då hon hoppade upp i hans famn. Han stoppade raskt in henne under sin jacka och viskade: – Jag kan inte lyfta upp dig, det gör allt värre, det skulle bli en utmaning.

Han kunde känna hennes hjärtslag banka mot sin bröstorg och hennes kind var hårt tryckt mot hans skuldra under jackan.

Han satte upp handflatan mot den anstormande bjässen – en blandning av Amerikansk Amstaff och Rottweiler, trodde han. Hundens matte skrek gällt: – Cesar! Cesar! Fyyy! Utan respons.

Dagans blick mötte hundens, som tvärbromsade två meter ifrån honom. Den blev stående, och det var som att se en misslyckad sufflé sjunka ihop, inte fullt så drastiskt kanske, men luften gick i varje fall ur hunden.

Cesars matte var framme och tog honom i halsban-

det. – Han är mycket snäll, försäkrade hon lamt och Dagan reste sig.

– Det är jag säker på, svarade han lugnt. – Men det gäller inte mot småhundar. Ägare till kamphundar glömmar ofta dem. Jag förstår att Cesar behöver få röra på sig, men låt det helst ske där inte andra hundägare luftar sina djur. Det här är en livligt frekventerad stig för just sådant. Sök upp vildmarken, log han vänligt.

– Jag ska komma ihåg det, sa den lilla medelålders damen matt. – Det är min sambos hund och jag ... Men tack! Tack, så rysligt mycket!

Hon förstod ingenting. Mannen hade bara sett Cesar in i ögonen!

Dagan och Iskra traskade hemåt, de hade inte långt att gå. Hunden darrade ännu efter händelsen, men följde fint i kopplet. Hon litade på husbond.

Dagan blev lite krass i tankegången: Sjöbottnen här ute måste vara täckt i djupa lag av guano, fågelspillning. Man borde sätta igång ett mudderverk här och starta ett stort företag, guano är ju prima gödsel.

Nej, morgonen var för skimrigt disig och vacker för sådana tankar. Han pratade till Iskra och hon tycktes anstränga sig för att förstå. – Jag har lovat far att cykla till Tomelilla, han har tagit bilen den rackaren, och åkt till Malmö. Jag ska bara lämna in någonting, men jag är snart tillbaka. Kan inte ta med dig på cykeln, det vet du, det är en mountainbike, och där är det dåligt med sittplatser. Vad nu en mountainbike har i Skåne att göra.

Iskra accepterade hans prat och vände åter uppmärksamheten mot vägrenen. Men strax efter hörde hon ett ljud bakom dem och vände sig skrämt om.

– Det var ingenting, Iskra, bara ett par måsar som brå-

kade om en matbit. Lugn, hunden är borta för längesen.
Men det *var* en otäck upplevelse, det håller jag med om.

Det var inte Dagens sista uppskakande händelse den dagen.

3

Dagan körde rakaste vägen till Tomelilla i racerfart.

Ärendet där var raskt uträttat och han hade resten av dagen fri. Eftersom han studerade hemifrån vid datorn, kunde han bestämma över sin tid själv.

Det var försommar, han tog sig en cykeltur hemåt, omkring på Österlens oräkneliga småvägar, absolut inte rakaste vägen. Tack och lov för vägskyltarna, tänkte han, för utan dem hade det varit mycket lätt att köra sig vill i denna sydöstra del av Skåne, i detta virrvarr av vägar. Nu kände han ju trakterna mycket väl, men alltid lyckades han finna en ny småväg inne i landet och den måste ju provas.

Han var långt hemifrån, då han såg en skylt: KYRKA. Jadå, jag ser den, tänkte han road. Den ligger tjugo meter från vägen. Man kan inte bomma den. Men det är ju bra med en skylt ...

Han hade lite svårt att komma fram mellan alla märkligt parkerade bilar. Nästan som vid Kiviks marknad, då man måste ställa bilen vid Simrishamns-

gränsen några mil bort, för att få en plats till den.

Måste vara en stor begravning.

Omedvetet stannade han.

Tydligen pågick ceremonin inne i kyrkan, för det var få människor ute. Bara några taxichaufförer och några barn som tröttnat på predikningar och lekte på kyrkogården.

Och inte långt ifrån honom satt tre unga män tillbakadraget i skogskanten. Dagan betraktade dem några ögonblick.

Märkliga typer. En var stramt högtidsklädd i kontorsstil och med välkammad, kort hår. De båda andra såg ut som om de var hoprafsade av persedlar från sent 1960-tal till 1970-tal, med långt okammat hår och grälla färger och medvetet trasiga jeans.

Eller var det så medvetet? De verkade genuina, på något sätt. Stora skogsstövlar hade de också.

Hans uppmärksamhet fångades av något annat.

En mycket ung och späd flicka kom rusande på kyrkans grusgång med skräcken målad i ansiktet. Hon såg sig om, som om något hade förföljt henne och ... hjälp, hon kom rakt emot honom.

Dagan stod inkilad med sin mountainbike mellan ett par bilar, han hann inte undan, hon törnade mot hans cykel. Han försökte hålla undan den så hon inte skulle slå sig mot den, men hon ramlade omkull med ett fasligt skramlande och rasslande i ekrar och kedja och växlar.

Blixtsnabbt fick han tag i henne innan hon nådde marken och hon stirrade upp i hans ansikte som om hon hade sett Döden.

Hon viskade något liknande: – Priset vi får betala ... för att leva ... är att dö. Vi måste det.

– Vad menar du?

– Jag såg det, hickade hon. – Jag såg det.

– Silva! Ropade de tre unga männen och var framme vid cykeln mellan bilarna. – Vad gör du, vad är det? Så du ser ut, har du sett ett spöke?

– Ja. Nej. Jo, jag vet inte, flämtade hon med tårarna rinnande. – Det var något fasansfullt, något otroligt. Jag vill inte vara här, jag vill *hem*! Till vårt riktiga hem.

De sista orden tjöt hon fram.

En av taxichaufförerna kom springande. – Hon är skadad i benet, det är ett djupt sår. Jag är ambulansförare också, så jag tar henne till vårdcentralen här, det hinner jag, de ska ju ha jordfästning också. Har hon någon anhörig här?

– Hon är vår syster, sa den välklädde. – Jag följer med.

– Det är bra, Waldi, sa den bror som tycktes vara äldst.

Chauffören tog flickan ur Dagens armar, hon stretade emot litegrann som om hon ville stanna hos honom, men så haltade hon med mot taxin – en bit, så strejkade hon. Dagan hade aldrig hört så översiggivna skrik och så många fula ord. Kontentan var, att hon ville hem och gömma sig.

Han som hette Waldi lyckades hålla den ursinnigt sprattlande flickan och vände sig om. – Forest och Les, ta hand om mina grejor! – Javisst, svarade de samstämmigt.

De båda förvånansvärt kultiverade skogstrollen hjälpte Dagan med att se över cykeln. Den tycktes dock vara någorlunda körbar, om än i ett litegrann omruskat tillstånd.

– Bekymra dig inte för Silva, sa den äldste och reste sig upp från sin ställning tvärs över bakhjulet, med det kommunalbruna håret som en gardin framför ansiktet. Han petade undan lockarna.

– Hon är sådär. Dramatisk. Hon har sån fantasi att ingen hinner med vad hon säger.

– Och ingen tror på henne, sa brodern nedifrån mar-ken, där han kollade ventilen. Han hade ljusare, halmgult hår i någon sorts indiankamstil och en stor islands-tröja i sommarvärmen. Tröjan hade nog varit stilig en gång, nu var färgerna urblekta till oigenkännlighet. En polotröja under, gjorde inte intrycket svalare.

– Nej, ingen kan tro på henne, sa den äldre brodern. Han hette Forest och hade ett urgammalt FNL-märke på tröjan – också från hippie-tiden, då allt var blomst-rigt och snällt och vackert – och begynnelsen till drog-helvetet, men dessa pojkar såg inte ut att hålla på med sånt. De hade något nordsvenskt och tryggt och rent över sig, trots de allt annat än fräscha kläderna.

Forest fortsatte sitt försvar för systemen Silva. – Hon är sån, det är så. Hon skapar bilder av allt. Hennes fantasi drar iväg med henne, så hon tappar fotfästet.

– Hon borde bli författare, log Dagan. – Skriva fic-tionromaner.

– Om mystik och sånt? undrade lillebror Les. Han tycktes vara lite äldre än Silva. – Det skulle passa henne. Eller regissera filmer. Men ta det lugnt med hennes his-toria nu!

Dagan registrerade att han uttalade ordet regissera korrekt och inte sa ressischera som så många andra. – Så du menar att hon inte såg något? frågade han.

– Precis, inföll Forest, som bakom allt hår och vecko-långt skägg såg nästan mänsklig ut. – Eller ... Jo. Kan-ske hennes inbillning såg något. Det är som om hon skriker ”Vargen kommer, vargen kommer!” Hon får akta sig. En dag kommer den kanske.

– Jag förstår.

De berömde mountainbiken, försäkrade sig om att alla 27 växlarna var oskadade och önskade att de hade haft sådana cyklar själva. Så tackade Dagan dem för hjälpen och de skildes åt.

– Schysst kille, mumlade Les tyst, så Dagan inte skulle höra.

– Ja. Men de där ögonen ...

– Ja, jösses! Kände du det i kroppen?

– Ja. Och i själen. Lugnet sjönk in.

– Precis! Det var som om alla bekymmer sjönk ner i stövlarna.

– Just vad jag tänkte. Konstig kille. Men fin. 27 växlar. Coolt!

Dagan såg efter dem där de lufsade karlaktigt iväg.

Han var mycket betänkt.

Sagan om vallpojken som ideligen ropade ”Vargen kommer!” bara för att få sällskap i ensamheten. Människorna kom, ingen varg. Och då vargen till slut kom, var det ingen som lyssnade.

En bister saga. Men Dagan hade en stark känsla av att lilla Silva hade mött sin varg nu. Han hade sett rakt in i hennes ögon, sett hennes ansikte, oförställt, tätt intill sitt.

Det där var inget påhitt, inga fantasier. Det var renodlad skräck!